

„ГМЛ” ООД, чрез пълномощника си- адв. Петров предявил иск срещу „Пени” ООД. В исковата молба поддържал, че съгласно договор за прехвърляне на вземане ответното дружество дължи сумата 16 756 лв. Изложено е още, че това вземане е формирано като дължима цена на доставени 1 тон макари по договор за продажба от 10.10.2014г., сключен между ответника и „Бреза” ООД, за което била издадена фактура № 218 / 14.10.2014 г. Към исковата молба били приложени договор за цесия от 26.10.2014 г., сключен между „ГМЛ”ООД и „Бреза” ООД, писмено уведомление за цедиране на вземането, изходящо от цедента до длъжника, както и фактура № 218 /14.10.2014г.

По така предявения иск, ответникът възразил, че не дължи сумата, тъй като представената фактура не е подписана от управителя на дружеството, нито от упълномощено от него лице. Не е сключвал договор за продажба с „Бреза” ООД, с такъв предмет и не е получавал стока. Освен това възразил, че и не е надлежно уведомен за прехвърляне на вземането.

И двете страни поискали разноски, като ищецът представил договор за правна защита и съдействие, от който било видно, че договорили с адвокат Петров възнаграждение в размер на 300 лв. Ответникът поискал разноски, като представил само списък по чл.80 ГПК, който съдържал искане за разноски за един адвокат – 250лв.

Районният съд, като първа инстанция приел, че между страните не била възникнала облигационноправна връзка, тъй като не било доказано извършената с договора от 26.10.2014 г. цесия да е съобщена на ответника – длъжник от предишния кредитор „Бреза” ООД, с оглед изискването на чл. 99, ал. 3 ЗЗД. Съдът посочил, че макар и породила действие между предишния кредитор и новия кредитор, след като не е надлежно съобщена на длъжника, тя не е произвела действие спрямо него. Като ирелевантно за цесията е преценено приложеното към исковата молба уведомление.

Ищецът по иска обжалвал така постановеното решение, като поддържал във въззивната жалба, че цедирането на претендираното вземане е надлежно съобщено с исковата молба и приложения към нея договор за цесия. Освен това поискал и му била допусната счетоводна експертиза, която установила, че спорната фактура съдържала данни за вида и количество на стоката, цената и уговорения начин за плащане, имената на купувача и продавача. Експертът установил още, че фактурата била и двустранно осчетоводена - в счетоводството на „Бреза” ООД и на „Пени” ООД- при купувача и продавача била отразена съответно- в дневника за продажбите и дневника за покупките за м.10, бил ползван и данъчен кредит по нея. Изслушана била и графологична

експертиза, която констатира, че подписа върху фактурата за ответното дружество не е положен от управителя му.

Въззивният съд потвърдил постановеното от първостепенния съд решение, като приел, че освен, че няма надлежно уведомяване на длъжника за цедиране на спорното вземане с исковата молба, то не е доказано и сключването на договор за продажба между ответника и „Бреза“ ООД поради установеност, че подписа положен върху фактурата не е на надлежно представляващия дружеството.

„ГМЛ „ООД подал касационна жалба, като в приложението по чл. 284, ал. 3, т. 1 ГПК посочил, че следва да бъде допуснато касационно обжалване, тъй като са налице основания по чл.280, ал.1, т.3 ГПК, изложил подробни съображения за неправилност на изводите на съда за това, че не е налице спорното вземане.

Въпроси:

1. Сключен ли е валиден договор за цесия между „ГМЛ“ООД и „Бреза“ ООД. Мотивирайте отговора.
2. Може ли прехвърляне на вземане по договор за цесия да бъде съобщено на длъжника с исковата молба, с която цесионерът предявява иск за присъждане на цедираното вземане срещу длъжника?
3. В случая, правилни ли са изводите на съдилищата относно валидното съобщаване на договора за цесия на длъжника и какво е значението на приложените към исковата молба документи?
4. Налице ли е договор за търговска продажба между „Пени“ ООД и „Бреза“ ООД?
5. Правилно ли е решението на въззивния съд, мотивирайте отговора си и спрямо него напишете диспозитив, ако разглеждате спора по реда на чл. 293 ГПК.
6. Установява ли касаторът основание за допускане на касационно обжалване, мотивирайте отговора и напишете диспозитив, като укажете и акта с който приключва производството по чл.288 ГПК.

7. Как първоинстанционният съд следва да разпреди отговорността на разноси, напишете диспозитив.
8. По какъв ред недоволната от присъдените разноси страна може да атакува акта на съда и при какви условия.

Отговори на Казус № 7:

1./ Договорът за цесия се дефинира като такъв, при който се осъществява промяна в облигационната връзка чрез промяна на активната страна в нея или това е договорът за отстъпване на едно вземане от досегашния му носител на едно трето, чуждо на тази връзка лице. Цесията е институт от общ характер, който може да служи на различни цели, от което произтича и каузалния характер на договора, освен това той е неформален и консенсуален. Предмет на този договор е прехвърленото вземане, което следва да съществува, към момента на сключване на договора, освен това то следва да бъде прехвърлимо, каквито по принцип са имуществените права. От тези общи правила се извежда и действието на цесията спрямо страните по нея и спрямо трети лица. Със сключване на договора вземането преминава от цедента / неговия носител към същия момент/ върху цесионера / приобретателя на вземането/. Към този момент цедентът престава да бъде кредитор във вътрешните му отношения с цесионера, тъй като съобразно предмета на договора цесионерът придобива вземането в състоянието, в което то се е намирало към същия момент, заедно с акцесорните му права – арг. чл.99, ал.2 ЗЗД и това определя предметния обхват- обем и състав на цедираното право, освен ако с договора не е уговорено друго. Следователно, за да премине вземането върху цесионера е достатъчно единствено постигнатото съгласие между него и досегашния носител на вземането. Изводът е, че между „ГМЛ”ООД и „Бреза” ООД е сключен валиден договор за цесия.

2./ По отношение на длъжника цесионният договор няма действие, докато цесията не му бъде съобщена от цедента - чл.99, ал.4 ЗЗД. Длъжникът не участва в цесионния договор и съответно не е обвързан от него, поради което преди нотификацията той може да изпълни на цедента напълно валидно и да се освободи от задължението, като сделките на длъжника с цедента могат да бъдат успешно противопоставени на цесионера. За да породи действие спрямо длъжника цесията следва да бъде съобщена от цедента - чл.99, ал.3 ЗЗД. Съобщението, обаче не е елемент от фактическия състав, пораждащ действие между страните. Цедираното право преминава върху цесионера със сключване на договора. Значението на съобщаването е регламентирано с оглед на третите лица и длъжника - чл.99 ал.4 ЗЗД. Тъй като уведомлението, съгласно чл.99, ал. 3 ЗЗД следва да изхожда от цедента, то с исковата молба, изходяща от цесионера, такова уведомление не може да бъде направено. В този смисъл са: решение № 78 от 09.07.2014 г. по т.д. 2352/2013 г. на ВКС, II т.о, решение № 123 от 24.06.2009 г. по т.д. 12/2009 г. на ВКС, II т.о. и решение № 3 от 16.04.2014 г. по т.д. 1711/2013 г. на ВКС, I т.о., постановени по чл. 290 ГПК.

3./ Съобразно цитираната в отговора на въпрос № 2 практика, цесията следва да се счете за надлежно съобщена на длъжника, когато изходящото от цедента уведомление му е връчено като приложение към исковата молба, с която новият кредитор е предявил иска си за изпълнение на цедираното вземане. Но не самата искова молба, а надлежното уведомление за прехвърляне на вземането изходящо от цедента. То съставлява надлежно съобщаване на цесията съгласно чл. 99, ал. 3, предл. 1 ЗЗД, с което прехвърлянето на вземането поражда действие за длъжника на основание чл. 99, ал. 4 ЗЗД. Следователно, решенията на съдилищата за

действието на цесията са неправилни тъй, като с исковата молба е приложено уведомление от цедента до длъжника, връчено с нея по правилата на ГПК.

4./ С решения, постановени по реда на чл.290 ГПК и поради това обективизиращи задължителна за съдилищата практика, а именно решение № 166/26.10.2010 г. по т.д. 991/09 г. на ВКС, II т.о., решение №96/26.11.2009 г по т.д. 380/2008 г. на ВКС, I т.о., решение № 46 от 27.03.2009 г. по т.д. №546/08 г. на ВКС, II т.о., решение №42/19.04.2010 г. по т.д. №593/09 г. на ВКС , II т.о. и др., е обосновано, че фактурата може да бъде приета като доказателство за възникнало договорно правоотношение по договор за търговска продажба между страните, доколкото съдържа описание на стоката по вид и стойност, начин на плащане, наименованията на страните, време и място на издаване. Само по себе си отразяването на фактурата в счетоводството на ответника – купувач, включването ѝ в дневника за продажбите по ДДС и ползването на данъчен кредит по нея представляват признание на задължението и доказват неговото съществуване / решение № 42/10 на ВКС, II т.о./. С решения № 30/08.04.11г по т.д. №416/10 на ВКС, I т.о. и решение № 46 от 27.03.2009г. по т.д. №546/08г. на ВКС, II т.о. също така е прието, че макар и подписите върху фактурите да са положени от лица, за които не може да бъде установено, че са били упълномощени от страната да получат стоката, то търговецът е узнал за получаването ѝ по смисъла на чл.301 ТЗ, като това не се презюмира, а е установено по безсъмнен начин от отразяването на фактурите в счетоводството му. Следователно, процесната фактура указва съществуване на договор за търговска продажба, тъй като съдържа всички съществени елементи от съдържанието на сделката – данни за вида и количество на стоката, цената и уговорения начин за плащане, имената на купувача и продавача. Освен това фактурата е включена в дневника на

покупки на ответника и същият е ползвал данъчен кредит по нея. Всичките тези факти доказват, както съществуване на договор за търговска продажба, така и осъществената доставка на макарите.

5./ Решенията на съдилищата са неправилни с оглед отговора на предишните въпроси за значението на уведомлението от цедента приложено от цесионера към исковата молба и по приложението на чл.301 ТЗ. Следователно, ако бъде допуснато касационно обжалване, въззивното решение същото следва да бъде отменено, а по същество предявеният иск да бъде уважен .

Диспозитив:

Отменя решение №от насъд и вместо него постановява:

Осъжда „Пени „ ООД да заплати на „ ГМЛ”ООД сумата 16756лв. – дължима цена на 1 т. доставени макари по договор от 10.10.2014 г., сключен между „ Бреза „ ООД и „ Пени” ООД, което вземане е прехвърлено на „ГМЛ” ООД от „Бреза”ООД с договор за цесия от 10.10.2014 г.

6./ Касаторът не обосновава довод за допускане на касационно обжалване. Той не е формулирал правен въпрос по смисъла на чл.280, ал.1 ГПК, а липсата му е самостоятелно основание за недопускане на касационно обжалване – т.1 на ТР № 1/19.02.2010 год. на ОСГТК на ВКС. Страната не е мотивирала и допълнителен селективен критерий по соченото основание по чл.280, ал.1 т.3 ГПК , съобразно разясненията на т.4 на ТР № 1/19.02.2010 год. на ОСГТК на ВКС. Оплакванията за неправилност на акта са без правно значение за допускане на касационно обжалване тъй като съставляват касационни основания по чл.281 ГПК, а не основания за допускане на факултативния касационен контрол по чл.280, ал.1 т.1-3 ГПК.

Актът с който се произнася съда е определение.

Диспозитив: Не допуска касационно обжалване на решение № ...от ... по т.д. №насъд.

7./ Съгласно т.1 на ТРОСГТК №6/12 г. съдебни разноси се присъждат когато страната е заплатила възнаграждението за един адвокат и съответно е представила доказателства за това, съобразно уговорения начин за плащане. В случая, списъкът по чл.80 ГПК не е достатъчен за да удостовери договаряне и заплащане на адвокатско възнаграждение, поради което разноси на ответника, въпреки постановения правен резултат, не се присъждат.

Диспозитив: Остава без уважение искането на „Пени”ООД за присъждане на разноси.

8./ Редът за изменение на решението в частта му за разноските е указан в чл.248 ГПК. Постановеното определение от първоинстанционния съд, подлежи на въззивно обжалване и обжалване пред касационната инстанция при наличие на предпоставките по чл.280 ГПК. Съгласно т.24 на ТР № 6/2012 год. На ОСГТК на ВКС, когато разноските, предмет на обжалване, са постановени от въззивен съд обжалването по чл.248, ал.1 ГПК се осъществява по реда на чл.274, ал.2 ГПК.